

אלוהים ופילוסופיה - סיכום מתוך סרטוני יוטיוב

[מהו אגנוסטיקן? – מאמר מאת ברטראנד ראסל \(1953\) - הידען](#)

את ראשית הסיכום אפנה לערך [אלוהים בויקיפדיה](#) ומשם אעבור לסיכום ההרצאות של הנרי אונגר מרגע שהאדם החל מביט סביב הוא ביקש לתת הסבר לתופעות שראה כמו גם להכניס כללים – חוקים – ליחסים הבין אישיים ומאוחר יותר בין שבטים וממלכות. הדבר בא לידי ביטוי ברור עם הופעת הכתב כאשר מהכפרים נוצרו הערים הראשונות שם צריך היה לאחד את האוכלוסייה תחת המנהיג, המלך. [במצרים](#) היה המלך – פרעה – האל בעצמו, ובמסופוטמיה היה המלך נציג האל עלי אדמות ומגן עיר הבירה מושבו של המלך.

במזרח הקדום היו גם כן אלים רבים אך שם במהלך הדורות הפך אל אחד שכאמור התממש במנהיג, ומכוחו הוא שלט. הגלגול הבא היה המונותאיזם, שעקרונותיו הוגדרו ע"י מחברי ועורכי התנ"ך – לפי אונגר – בשני פרקי מפתח: פרק ד בראשית [בסיפור קין והבל שם מוגדר המוסר](#), ובפרק כ"ב [בסיפור העקידה שם מוגדרת האמונה](#). מתוך [[שתי חידות אלוהיות](#) – תזמון 8.20 ו 49.30 בהקבלה]

בניגוד למונותאיזם, האמונות באלים היווניים היו מיתולוגיה, כלומר אלים כמו אנושיים, ולא ישות טוטלית ומעל לכל, ואפשר היה לעבור ביניהן ללא בעיה כי האלים, מעצם היותם רבים אינם אינסופיים טוטליים. מתוך [[אלוהים](#) 14.14]

במקביל לאמונות באלים החל ביוון חיפוש שכלתני חקרני אחר תופעות בטבע בניסיון לתת להן הסבר וכמו כן סיבה לקיומו של האדם ומקומו בעולם. מי שלקחו את זה על עצמם היו הפילוסופים הראשונים

מתוך [5.15 [דקארט \[5\] - קוגיטו וספק מתודי](#)]

בעולם היווני היו 4 אסכולות מרכזיות [סקפטיסטיית](#) [הסטואית](#) [הפריפטטית](#) [והאפיקוראנית](#) והייתה בנוסף הציניקית ..

הסקפטיסטיים ערערו במאה ה 4 לפנה"ס על תפיסת החושים כדרך לבין או להסביר את העולם, כשהם הוכיחו שאפשר להטיל ספק בכל ממצא. אם מתבססים על חושים, הם שונים מאדם לאדם ומרגע לרגע ועוד .. והכל מתורגם ע"י התודעה שלנו .

הסטואיקה לפילוסופים הסטואיקנים שהתרחקו מפוליטיקה הגדירו 3 יסודות.. **לוגיקה** תורת ההיגיון .. **פיזיקה** הסדר ביקום והשלמות שלו – קיקרו .. **אתיקה** .. תכלית האדם לחיות במכוון לטבע כלומר לא לקיצוניות זו או אחרת .. ולא להיות מונע ע"י דחפים רגעיים

הפרטפטטית – אריסטו .. אסכולה של מדענים ומלומדים שהקדישו את זמנם למחקר ועסקו בזואולוגיה, בוטניקה, ביוגרפיה, היסטוריה של המדע, פילוסופיה, ספרות ומשפטים [האתיקה של אריסטו](#) לכל דבר יש תכלית, מה אם כן תכלית האדם? לפי אריסטו הבחירה בדרך הביניים היא הנכונה, הקיצוניות מזיקה .. מתניות .. [קישור לאלכסון - למה לנו אריסטו עכשיו](#)

האפיקוראית .. אפיקורוס מאמץ את התפיסה של [דמוקריטוס](#) שהעולם הוא אך רק חלקיקים – אטומים – וריק, וכי הכל נוצר משינוי בחיבור בין החלקיקים, חיבור אקראי שמתפרק לאחר מכן ומתחבר מחדש בצורה אחרת, ועל כן אין בורא. הם טענו כי תכלית האדם היא האושר, ובכדי להגיע אליו יש להשתחרר מהפחד, הדאגות, והדעות הקדומות. יש להדגיש כי המדובר באושר רוחני ולא בהנאה חושנית..

האימפריה הרומית כובשת את יוון ב 146 לפנה"ס, [יוון העתיקה – ויקיפדיה](#), ורומא מאמצת את תרבותה. האימפריה הרומית הופכת יותר ויותר מקוטבת. מחד, מיעוט של עשירים נהנתנים ומאידך רוב של עניים המשלמים על הבניה והפאר של האימפריה ונאנקים תחת המיסים. לא ייפלא איפה שאמונה שמביאה פתרון לסבל, ולסיבה שלו, תמצא כר פורח בלב הסובלים. וככל שהאימפריה נחלשת כך מוצאת הנצרות, דת מונותאיסטית מיסיונרית בתחילה, וכפייתית בהמשך, מקום גדל והולך עד להפיכתה לדת מדינה ע"י [קונסטנטינוס](#) ב 312 לספירה. "מדינאי קר רוח, חסר אמונה דתית של ממש, שראה באימוץ הנצרות כדרך ליצור שינוי כולל באימפריה, שינוי שנשען על ארגון קיים ומנגנון יעיל". "אימוץ הנצרות כצעד אופורטוניסטי, לפי מחקרים, מוקדי הכוח באימפריה של דיוקטליאנוס ויורשיו היו קשורים לפולחן הפאגאני, הצבא ככלל, הקצונה והפקידות הבכירה והאצולה של רומא היו נאמנים לפולחנים המסורתיים"

עם נפילת האימפריה הופכת הנצרות למשען לרוב האוכלוסייה באירופה ואח"כ במזרח וראשיה הופכים לקובעי הסדר העולמי החדש, ומגיעים ימי הביניים. כל התרבות היוונית ספרותה והגותה הולכים ונעלמים. המקום היחיד בו הם נשמרים ומועתקים הם המנזרים, אבל שם נשמרים בעיקר כאלה שלא מייצגים טקסטים שמנוגדים לקו המקובל על הכנסייה. יותר מכך כתבי היד האחרים משמשים חומר גלם – קלף – לכתובת טקסטים נוצריים מותרים.

אם ביוון התרבות הייתה של דו שיח דיאלוג וליבון שאלות, אלוהים של הנצרות, שיצאה מהיהדות, יש את הבעיה האברהמית. אלוהים שהוא טוטלי ואין סופי. מתוך [אלוהים 10.25]

מתוך [הוכחות לקיום אלוהים 1.07.00]

ב 210 לספירה [טרטוליאנוס](#) טוען: אני מאמין כי זה בלתי מתקבל על הדעת ... כי אם זה מתקבל על הדעת אין צורך באמונה. יש בשכבה ראשונה את התפיסה החושית. בשכבה הבאה תיאוריות ודוקטרינות שנעשה באמצעות השכל, תיאורטיזציה, ולכן אומר טררליאנוס שאדם מתחבר באמצעות שלושה אפיקים של ידע. חושים ... השכל. ואז כששלוש הדרכים הראשונות מובילות למבוי סתום, אז באה האמונה. מחוץ לחושים ובלתי הגיוני לשכל אז הדרך להגיע לתפיסה שלו היא באמונה.

מתוך [הוכחות לקיום אלוהים – ביקור תיאולוגי בימי הביניים 5.20] המהלך לחקר הפילוסופיה היוונית מתחיל במאה ה 11 עם הקמת האוניברסיטאות הראשונות שמטרתן הראשונית הייתה לימודי דת אבל בהמשך גם היסטוריה וכך נחשפים המשכילים לכתבים של הפילוסופים היווניים.

מאחר ומדובר בנוצרים מאמינים הלומדים באוניברסיטאות הקשורות לכנסייה, המחקר שלהם לא בא ממקום של הפרכה אלא של אמונה. כלומר הם רוצים להוכיח כי המחשבה, השכל, יכול להוביל למסקנה שאין עליה ויכוח, קיומו והשגתו של אלוהים, ולכן הפילוסופיה שלהם נקראת סכולסטיקה. מתוך [הוכחות לקיום אלוהים 41.40].

מתוך [הוכחות לקיום אלוהים]

43.10 הוכחות לקיום אלוהים ... בחשיבה נוצרית אנשי הדת בואציוס ואוגוסטינוס -מאה ה 3 לספירה - וקובצו ע"י תומס אקווינס 1272 במכלול התיאולוגיה. סינתזה בין אריסטו והנצרות. שלוש החשובות מתוך כל ההוכחות הן:

45.00 **קוסמולוגית** .. עיקרון הסיביות .. וזה חייב להיות מחוץ למכלול כיוון שאחרת זה יוצר מעגל ..המסקנה היא **שליקום יש סיבה והיא מחוצה לו** .. וגם מחוץ לזמן של העולם .. אז השאלה למה לא אלוהים ..

47.40 **ההוכחה הטלאולוגית** ..יצירת הכל - היקום - מתוך כוונה המחושבת לתוצאה הסופית. העין היא הכלי שבו השתמשו בדרך כלל בהוכחה הזאת .. העין לא שווה אם היא לא רואה .. מי שתכנן אותה "ראה" את המטרה הסופית שלה .. ולכן אין זה סביר שנוצרה באקראי .. צריך להיות לא ישר כדי לפסול טענה הגיונית יותר שזה פרי של חשיבה ותכנון רק מפני שאתה לא מאמין באלוהים .. יותר מכך, מאז קופרניקוס, אמרו אנשי האמונה, תראו איזה איזון מופלא בין הכוכבים והשמש וירח

דרווין מפרץ אותה - לשיטתו - האבולוציה סיגלה את העין במהלך מאות אלפי שנים לתפקוד שלה .. טענה פופולרית נוספת, השעון .. והשען .. איך יכול להיות שאין שען אלוהי .. אז דוקינס ב 1986 טוען כנגד זה בספרו השען העיוור

55.40 שתי ההוכחות האלה לא סיפקו את הסחורה בימי הביניים .. כיוון שצריך היה להתבונן בעולם כדי לגזור את קיומו של אלוהים .. לא מכובד .. הטיעון צריך להגיע לא דרך החושים. רק המוח צריך לעשות את זה ... 56.50 **אנסלם מקנטרברי** הטיעון האנסני .. אנסן הגיע להיות הארכיבישוף מקנטרברי ... הוא אימץ את התיאוריה המוקדמת יותר של **אוגוסטינוס** .. האדם מודד הכל על פי סרגלים .. צריך קנה מידה .. ואין משמעות לסרגל אם אי אפשר להעמיד אותו בין שתי דרגות קיצון .. והדרגה העליונה בכל סרגל זה אלוהים ... ולכן בעצם חייב להיות אלוהים .. דרגה עליונה שאי גדולה ממנה ..

1.00.40 **אנסלם** בונה דיאלוג עם כופר: אתה מכיר את המושג אלוהים .. וודאי .. אבל הוא רק מושג ולא בנמצא .. ואומר אנסלם: מושג האלוהים אומר: **הוא** (בלי לומר ה X) **שגדול ממנו אני לא יכול לחשוב** .. 1.02.20 כלומר המושג מציאות נכלל בהגדרה כי אם הוא לא נכלל בה אז אני יכול לחשוב כי אז אפשר לחשוב על אותו X שכן המציאות נכללת בהגדרתו והוא יהיה גדול יותר מהקודם .. לא עוזר להבנה להסביר את זה פעם שניה 😊

1.03.00 ובכל זאת ניסיון שני .. שאלה: יש לך מושג של מיליון דולר .. כן .. עכשיו דמיין את המושג מיליון ועוד קצת .. מה אתה מעדיף בחשבון הבנק ... **אלוהים הוא אינסופיות אז או שיש בתוכו את המציאות כאלמנט או לא .. והוא מוגדר: שעל גדול ממנו אני לא יכול לחשוב** ... אם הראשון אלוהים א - שיש בו הכל - והוא לא בנמצא, [כלומר לא קיים] ונוסיף לו את ה, בנמצא ונקרא לו אלוהים ב .. איזה אלוהים גדול יותר ... כלומר אומר אנסלם: **המושג בנמצא נכלל בהגדרתו של אלוהים ..אני סותר את עצמי אם אני חושב עליו אם הוא לא בנמצא** ..

1.05.20 והוא אף מחדד את טיעונו... כאשר הוא עונה לטענה שבעצם אומרת שהמוח האנושי כשהוא חושב על אלוהים אז זה חייב להיות בנמצא .. והוא עונה דיינו זה מספק אותי .. כי במוח האנושי נמצא המושג אלוהים ולכן ... זה מה שרציתי להוכיח .. אם המוח האנושי חושב על אלוהים אז הוא נמצא ..

1.25.40 **הקומדיה האלוהית** של **דנטה אליגיירי מ** 1314 ... כתוב בצורה נפלאה .. 3 ספרים ובכל אחד 33 שירים בכל שורה 11 הברות .. מחורזים בחרוזים משולשים ... ובו תמונות קטנות **בהם מתוארים שלושה מקומות: התופת, מכור המצרף, ומגן העדן** ...מקום שנרכש בידי כרישי נדלן ויקימו בו דיור למשתכן 😊 .. גן עדן הוא המקום אליו הנוצרי הסביר יגיע לבסוף .. **כור המצרף** זה המקום בו על חיו

בעולם הזה ימרק את חטאיו זמן ארוך מאוד ... ומשם הוא עובר דרך נהר השכחה לגן העדן .. זה כדי לגרום לשכחה של הייסורים ... ואז הוא **שואל: אז לשם מה התופת?** המוגדרת היטב בפתיחה של השיר השלישי של הקומדיה – תופת – והשאלה היא **איך אלוהים מוביל את ברואיו למקום – תופת – ממנו אין יציאה** ... "חדלו מכל תקווה או הבאים בי" ... **העדר התקווה הוא התופת** .. החוטאים שמגיעים לתופת מקוטלגים .. לפי דרגות העוון .. לנצח נצחים... יש כאן 200 סוגים של עברות שונות אף אחת מהן לא בת סליחה אבל יש סדר היררכי .. מי יותר ומי פחות

[הספר "התפנית"] פרנצ'סקו פטרארקה 1304-1374 ממבשרי הרנסנס ראשון ההומניסטים שחופר במנזרים למצוא כתבים יוונים קלאסיים .. ממשיכו ג'ובאני בוקצ'יו מחבר דקמרון

[הספר "התפנית"] שרפתם על המוקד של **יאן הוס** הצכי ושל **הרונימוס מפראג** 1415-16 בעוון הרהורי ודברי כפירה

[הספר "התפנית"] אחד הספרים החשובים הוא ספרו של **לוקרטיוס** תלמידו וממשיכו של אפיקורוס עם הפואמה שלו "**על טבע היקום**" מתגלה ב 1416 ע"י פוג'ו ברצ'וליני, כמו גם כתביהם של אריסטו אפלטון ושאר הפילוסופים שמעט מכתביהם נשתמרו..

1.20.25 בעיה נוספת לאדם מאמין, נוצרי ב 1200, שרוצה לעשות טוב, היא בעיית הרצון החפשי . הבעיה: אלוהים ידע מה יעשה כל אדם עוד לפני שנולד, אז איפה חופש הרצון .. פתרון יפה מגיע מ **לורנצואלה** שכתב את "**על הרצון החופשי**" ... אלוהים יודע שתהייה התנגשות בין שני כלי רכב ומשהו יקרה, אבל מי שיגרום לתאונה הוא האדם, אלוהים רק רואה שזה יקרה .. זה הפתרון של ואלה .. ומה שיפה עוד יותר זה: אם אלוהים רוצה הוא יכול לעשות נס ... עם כפית סוכר ומעט חלב..

[הספר "התפנית"] **ג'ירולמו סבונרולה** נזיר קיצוני רודף משכילים אבל בסוף מוצא להורג 1452-1498

תקופת הרנסנס – מתוך ויקיפדיה

קופרניקוס 1473-1543

תומס מור קתולי אדוק קורא בפואמה 1478-1535 כותב את אוטופיה 1516 .. העולם החדש, אין רכוש פרטי .. אבל בכדי לשמור על סדר צריך להאמין בהשגחה עליונה

ארסמוס מרוטרדם 1466-1536 התחלת בקורת המקרא – עם זאת שנאת יהודים קיצונית

מרטין לותר 1483-1546 מייסד הרפורמציה בנצרות שגרם לפילוג הגדול .. בתחילה גילה אהדה ליהודים אבל בהמשך הפך לשונא יהודים ..

טיכו ברהה 1546-1601

ג'ורדנו ברונו כותב את **גרש החיה המנצחת .. לועג על העבודה הרבה שיש לאלוהים כל יום מהבוקר 1584** ברונו כותב את "על העצום ועל האינספור" בעקבות לוקרטיוס 1548-1600 הועלה למוקד

מקיאווולי ניקולו 1469-1527 [דקארט קוגיטו וספק מתודי 19.30] אחד המעתיקים של הפואמה של לוקרטיוס "על טבע היקום" והוא מאמץ את הפילוסופיה שאומרת **שמוסריות היא שרירותית וקונבנציונלית שייכת למקום תרבות וזמן מסוימים .. אין בא שום דבר קדוש או נצחי ואוניברסלי .. הכל זה הכרעות לגבי טוב ורע עכשיו**

[דקארט](#) 1596-1650 מכאן מתוך [**דקארט - אריסטו, סכולסטיקה ומושג האלוהים**]

55.25 **מצד אחד רוצים לשכנע את המאמינים שמדובר בישות עילאית מחוץ לתפיסה האנושית .. ובד בבד הם, על פי נורמות אנושיות, מסבירים מה הוא רוצה וכיצד הוא פועל ..** אומרים המאמינים הנה שרון נענש על ימית .. אתם יודעים כמה מאמץ אלוהים היה צריך לעשות כדי להחזיק בחיים אדם שמן שאכל טונות של בורקס כדי להרוג אותו אחרי שפינה את ימית.. 😊 .. בהפוך אפשר להגיד שהוא החזיק אותו בחיים עד לאחר הגירוש כדי שהוא יתבצע ..

25.55 **דקארט חייב להתמודד עם שלוש תפיסות .. סובסטינציה, אלוהים, ונשמה .. הוא יחסל את שלושתן ויבנה משהו חדש .. אני חושב, משמע אני קיים .. ישות חושבת זה כל מה שיש .. זה כמו הסובסטינציה של אריסטו רק שזה לא חומר, זו המהפכה של דקארט .. אבל לפני כן הוא צריך להתמודד עם השאלה: האם מה שברא את הכל כולל את, אני חושב משמע אני קיים .. והוא לא חושב כך ...**

16.20 דקארט: הכוונה שלו לקחת את מושג הסובסטינציה של אריסטו ולשחזרו במונחים שכליים ... נניח שאריסטו מצליח להוכיח שבנוסף לכל מה החושים שלנו אומרים שיש, צריך לדבר גם על משהו שבלעדיו לא היה בנמצא כל מה שיש ... זה כמו המבנה שתומך בכל סוגי היש אבל היא לא חלק מסוגי היש ...

[במילים שלי .. בנוסף למה שהחושים והשכל תופסים יש משהו מעבר להם שאותו צריך להוכיח]

מכאן [**דקארט - קוגיטו וספק מתודי**]

9.30 דקארט שבא עם ספק רוצה לבדל עצמו מהסקפטיסטים .. ולכן הוא מכנה אותו ספק מתודי .. [פירוש שלי והוא, ספק מתגלגל ??? מהוכחה לספק חדש ?? ומשם להוכחה חדשה ??] כלומר דקארט מגדיר שני דברים: אחד, שאין לדבר על ידע ובוודאי לא על אמת .. והאמת לא שווה דבר כל זמן שאין וודאות ואם יש וודאות אין צורך בחיפוש האמת .. יתרה מזאת דקארט רואה שהמקור שבו אנו אמורים למצוא את הוודאות הזאת לא יכול להיות מותנה בממצא חיצוני כי כזה הוא מסתמך על החושים הלא אמינים שלנו ..

13.20 **המושג אמת .. יש שתי תורות: תורת הקורספונדנציה של האמת .. אם אני אומר המפה על השולחן היא ירוקה .. משווים אותה עם מה שאנחנו רואים ??? אבל אז מסתמכים על החושים שלנו .. ולכן טוען דקארט אכן אי אפשר לסמוך על כך!! כל זה נעשה כדי לבטל את כל התפישות על האמת הקורספונדנטית .. וזה נעשה בעזרת הספק המתודי .. וזה יחסל גם את העמדות המדעיות שלנו ..**

18.20 אבל דקארט שבא לערער על כל התפיסות האנושיות .. ולכן מאיים גם על תפיסות המוסר .. זה אקט התאבדותי .. ב. 1637 הוא אומר: לכן אני מאמץ באופן מודע ושכלתני את תורת המוסר של המקום בו אני חי ... לכאורה דברים דומים נאמרו ע"י [מקיאווולי](#) .. שהוא האב הקדמון של תפיסת המוסריות של מוצר שהתהווה מתוך צרכים חברתיים .. מוסריות היא שרירותית וקונבנציונלית ושייכת למקום תרבות וזמן מסוימים .. אין בא שום דבר קדוש או נצחי ואוניברסלי .. הכל זה הכרעות לגבי טוב ורע עכשיו .. והיא סללה את הדרך לתורות מוסר אינסטרומנטליות .. שבה המילה צודק הופכת למאוד רופפת וקלושה .. נאשמי נירנברג טענו כך ...

22.00 **תכלית חייו של דקארט היא לבנות את הדעת האנושית כאשר בקודקוד בצמרת העץ תתנוסס האתיקה .. השורשים הם [מתודה](#), מעליהם צומחת [המטפיזיקה](#), מעליה הגזע שמצמיח את המדעים השונים, וצמרת היא כאמור [אתיקה](#) = הכרעות אוניברסליות לגבי טוב**

ורע .. ועד שזה לא נעשה אני מאמץ את הקיים כי על פי ההנחות שלי איך דרך להשוות בין כל האחרות .

25.20 חוזרים לדקארט שאומר אם כל המשעולים הרציונליים מובילים אותנו לאותן מסקנות צריך למצוא דרך עוקפת משעולים .. **תורת הקוהרנטיות של האמת ... הוא מחלק את כל התפיסות לקבוצות ... תפיסות חושיות .. תפיסות אמפיריות ניסיוניות .. תפיסות תאורטיות .. מצבי נפש .. גוף .. ואוטוריטה ... וצריך לבדוק אם כל אחת עומדת לבד או הן מתערבבות .**

31.00 אומר דקארט איך אני יודע משהו על היכן אני נמצא .. למעשה אני קולט בחושים את כל מה שנמצא בחדר למשל שולחן עם מפה .. זה הבסיס האמפירי .. בנוסף לכך בנינו בעיקר בשנים האחרונות עולם תיאורטי רחב .. 32.30 עשינו זאת בכך שהבסיס האמפירי הצמיח היפותזות ששודרגו לתיאוריות .. **קומה ראשונה חושים, קומה שניה תאוריות שבוחנות את המציאות האמפירית בונות הסברים ומסקנות.. ולכן הקומה השלישית היא כל המבנה התאורטי לסוגיו**

33.30 אומר דקארט גם אם נשמיד את שלוש הקומות האלה .. **עדיין נשאר עם הנוכחות של הנפש .. שאינה נתפסת חושית ..** אז הוא מבדל את שלוש הקומות החושיות שכליות ואז לתת למצבי הנפש מקום לעצמם .. **ומקום נוסף לגוף .. ואוטוריטה ..** האדם החליט באיזה שלב .. שהיא לא סוברנית אלי .. כלומר יש שישה מסלולים של הכרה אנושית .. וכדי להגיע לאמת אני צריך לנסות להשמיד את כל העמודים האלה ואם משהו יישאר עומד זו האמת .. הוא עושה פה רדוקציה בצמצום כל המרכיבים החושיים לשישה עמודים ואז הוא עושה רדוקציה .. ועליהם לערער בעזרת ספק מתודי .. ולהגיע לאמת .. אולי .. וברור שהוא לא יכול להיות חושי אמפירי או תיאורטי .. ונשארו עם שלוש מצבי הנפש הגוף ואוטוריטה ..

37.20 אני חושב משמע אני קיים ... הניסוח המדויק יותר הוא **אם אני חושב אז אני קיים** דקארט לא אומר שאני קיים מכיוון שאני חושב הוא חותר להגיע לאימפליקציה כלומר אם אז .. אמת אנליטית ... **אקט הטלת הספק היא המניח מראש חשיבה ..** ודקארט יכנה אותה רסקוגיטנס הישות החושבת ..

ואומר דקארט 49.30 ובסופו של דבר נוכח העובדה שכל אותן מחשבות שאנו חושבים בשעות הערות שלנו **עשויות לפקוד אותנו גם כשאנו ישנים בלא שתהיה אף אחת מהן אמיתית החלטתי להניח שכל הדברים אשר אי פעם נכנסו לראשי לא היו אמיתיים יותר מתעתועי חלומותיי ..** בורחס בספרו חורבות מעגליות .. כל מה שדקארט רוצה לומר שלא ניתן לבנות את העולם סביבנו בלי להניח אקט מנטלי .. **כלומר העולם הוא במוחנו??** או לפי אונגר התפיסה שלו צריכה להביא בחשבון כדקדוק את המנטלי ולא הפיזיקלי .. כלומר מכאן והלאה הפילוסופיה לא תוכל להתעלם במתודות שהיא מפתח מהנחת קיומו של הסובייקט לפני כל דבר אחר ..

1.00.00 דקארט באיזה מובן אתם מדברים על מציאות .. **תדברו עליה אחרי שתתנו את הכבוד הראוי לאקט המנטלי כמי שבורא את המציאות** ובגלל זה הוא ברח להולנד ליתר בטחון כדי שהכנסייה לא תוכל לשים ידה עליו כי **הקורא האינטליגנטי שקורא שהחשיבה היא הבסיס, וזה אקט מנטלי, אז ברור שזה עלול במקרה הטוב להציג את אלוהים כתלוי סובייקט אנושי .. אבל מבחינת דקארט זה הוכחה לקיומו של אלוהים ..**

מתוך ההרצאה [**אלוהים - אונגר**]

10.25 אם מחפשים את האושר התחנה השנייה לפני האושר תהייה חרות .. והשאלה, האם יכולה להיות חרות בעולם בו יש את המושג אלוהים .. ולכן אציין את הבעיה האברהמית, את הגאונות ואת הבעייתיות שבה ... ההמצאה שלו, אלוהים, היא טוטליות ואינסופיות .. התפיסה האברהמית התחילה להשתלט על העולם במאה ה 3-4 לספירה .. כלומר אחרי 1500 שנה מהיווסדה ... היוונים והרומאים הכירו אותה ... כמו את האלוהויות המצריות והבבליות ... אריסטו ב 340 לפנה"ס .. בספר מטפיזיקה מגדיר את האלוהות ... **וליוונים הייתה מיתולוגיה – לא אמונה ולא תאולוגיה, אבל יש אלים** .. וכאשר המדובר בפוליתאיזם היחסים בין היווני המאמין לבין האלים שלו .. הוא כמו בין תושב לרשות המוניציפלית .. אפשר לעבור בין אלים בלי שום בעיה .. 14.45 **ליוונים אין אלוהות כאין סופיות אז אין להם בעיה של מוסריות** ובעצם החל מהמאה ה 17 מתחילת עידן הנאורות יוצאים מימי הביניים ... האדם לא צריך פטרון ..

דקארט, אולי?? הושפע מ "[מסדר צלב הוורד](#)" [האמת בקלפים-אלכסון](#) [בשם הוורד-פודקאסט כאן 11](#)

17.30 יש שני ערוצים לבחירה, אומר [בלז פסקל](#) ב 1670, זה של המאמין שעשה את עסקת חייו הטיעון, מה כדאי יותר, להיות מאמין או לא מאמין .. ודאי שכדאי להאמין! אתה מקבל מוסריות מוחלטת .. ידיעת טוב ורע .. איך להתנהל בעולם .. פיצוי על כל התלאות וסבל בעולם הבא .. יש את המשיח .. יש תחיית מתים .. ומול זה מה יש? .. כלום .. מבוכה .. [ניטשה](#) .. התבהמות אובדן כיוון איום מתמיד [בניהיליזם](#) .. מסקנה פסקל אומר, אל תחפש הוכחות לאלוהים פשוט תאמין. יש שתי דלתות ובאחת מהן אחת אתה לא יודע מה קורה מאחוריה ... זה פשוט יותר הגיוני ... הוא פונה לאדם ההגיוני, זה צו ההיגיון להאמין .. וכאן השאלה לאיזה אלוהים? .. תשובתו, לאלוהים של הפילוסופים ..